

تأثیر طرحهای بخش سیلاب و تغذیه مصنوعی بر کشاورزی (مطالعه موردی جنوب شهرستان شهرضا)

اصغر صالحی

گروه تحقیقات و بررسی مسائل روستائی و جهاد سازندگی استان اصفهان

با توجه به شرایط اقلیمی خشک استان اصفهان، بهره‌برداری بی‌رویه از آبهای زیرزمینی روبه‌گسترش بوده که باعث وارد شدن صدمات زیادی به این منابع و افت سطح آب شده است. در این راستا و به منظور ترمیم این وضعیت فعالیتهای آبخیزداری فراوانی در سطح این استان اجرا شده است. از جمله چهار پروژه تغذیه مصنوعی و پخش سیلاب باغ سرخ، امین آباد و سولار می‌باشد که در جنوب (شهرستان شهرضا) اجرا شده است. یکی از اهداف مهم اجرایی این پروژه‌ها کاهش یا توقف افت سطح آب زیر زمینی و گسترش کشاورزی بوده است. جهت تعیین میزان نیل به این هدف این تحقیق صورت گرفته است. نتایج تحقیق نشان داد:

- پس از آبیگری پروژه‌ها روند افت آب نه تنها متوقف شده بلکه جبران نیز شده، بنابراین به تبع آن آبدهی قنوات زیر دست نیز افزایش یافته است.

- تأثیر پروژه‌ها در متغیرهائی چون شیوه آبیاری، مالکیت اراضی، میزان دام، افزایش سطح باغات، تناوب زراعی، ترکیب کشت منطقه تأثیر ملموس و مشخص نداشته است. همچنین تأثیر پروژه‌ها در متغیرهائی چون اشتغال، سطح کل اراضی کشاورزی بسیار ناچیز و بطنی بوده است. ولی بالعکس در زمینه آب کشاورزی، افزایش سطح زیر کشت، میزان عملکرد و میزان آیش‌گذاری، ملموس و بعضاً تعیین کننده بوده است.

- نتایج ارزیابی اقتصادی پروژه‌ها نشان می‌دهد که نرخ بازده داخلی اجرا این طرحها با در نظر گرفتن حداقل و حداکثر درآمدهای حاصل از فعالیت‌های کشاورزی به ترتیب ۱۸ و ۳۶ درصد خواهد بود. این نرخ از لحاظ سرمایه‌گذاری در طرحهای بخش عمومی نرخ مطلوبی است. در خاتمه می‌توان نتیجه‌گیری کرد که پروژه‌های پخش سیلاب و تغذیه مصنوعی منطقه در بخش کشاورزی اثرات مثبتی ایجاد کرده و تا حد زیادی به اهداف خود رسیده است.